

**MARK
SMIT**
KUNSTHANDEL
schilderijen 19e en 20e eeuw

**Van 19 februari tot en
met 13 maart 2011**

*Markt 5, 7731 DB
Ommen*

speciale bijlage van

De Telegraaf

Versijnt niet onder de
verantwoordelijkheid van de hoofdredactie

INTERVIEW
kunsthanelaren
Mark en Anna Smit

Pagina
2 en 3

HOOGTEPUNTEN
uit de collectie

Pagina 4 en 5

KUNSTHANDEL
Ommen

Pagina 8

Detail uit *Dame op het strand* van
Viareggio van Isaac Israels.
Voor beschrijving zie pag. 5

Schilderijen 19de en 20ste eeuw
Oogappels

*Bijzondere meesters
en hun lievelingswerken*

• Harm Kamerlingh Onnes, Een dagje uit met de Daf, pen, inkt en aquarel, 21x25.5 cm.

• Henriëtte Ronner-Knip, Jong poesje in een kom, olie op paneel, 20x15.8 cm.

• Toon Kelder, Kinderportret, olie op doek, 33.7x26 cm.

• Frederik Marinus Kruseman, Winterlandschap met schaatsers op een bevroren vaart, olie op paneel, 17.1x24.2 cm.

Anna Smit-Loor: „Sommige werken wachten op één koper”

Divers aanbod belangrijk

Ongedwongen en informeel. Dat vindt Anna Smit-Loor een van de kwaliteiten van Mark Smit Kunsthandel die ze samen met haar man leidt. Het authentieke pand is huiselijk ingericht. In de drie ruime tentoonstellingszalen worden de schilderijen mooi aange- licht. De prijskaartjes hangen er gewoon naast. „We houden van de openheid. Het is prettig werken in een persoonlijke sfeer.”

„Onze klanten zijn zowel beginnende kunstkopers als ervaren verzamelaars”, vertelt Smit-Loor tijdens het inrichten van de nieuwe verkooptentoonstelling *Oogappels*. Ze kijkt om zich heen. Veel schilderijen zullen niet zo lang in de kunsthandel blijven hangen. „De prijzen zijn realistisch, dat houdt de beweging erin. Het verloop is daardoor groot, hoewel het ook wel eens gebeurt dat een schilderij langer bij ons hangt. Sommige schilderijen wachten op één koper.”

Spanning

„Wat ik het mooiste aan dit vak vind? Het hele traject dat je met een werk aflegt. Dat begint bij de spanning van de aankoop: iets wat we altijd in overleg met elkaar doen. Het leuke is dat iedereen anders naar kunst kijkt. Ik moet zelf echt door de voorstelling gegrepen worden, terwijl Mark meteen naar de kunsthistorische invloeden kijkt. Wij vinden een divers aanbod belangrijk dus zoeken we voortdurend naar verschillende onderwerpen uit meerdere perioden.”

„Als we een werk eenmaal in huis hebben lopen we het helemaal na. We laten het schoonmaken, in-

dien nodig restaureren en meestal opnieuw inlijsten. Ook wordt het werk uitgebreid beschreven, daarvoor doen we onderzoek bij onder meer het RKD (Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie) in Den Haag. Vervolgens fotograferen we het doek, voor de catalogus, onze website en het archief, en dan zoek ik er een mooie plek voor. Ik houd mij graag bezig met de inrichting van de tentoonstellingszalen: wat hang je naast wat. Daar denk ik goed over na. Werken gaan een relatie met elkaar aan in een ruimte, dat is heel spannend om te ervaren. We krijgen daar vaak complimenten over als we mensen hier ontvangen en rondleiden.”

„De laatste stap is de verkoop. Soms halen mensen taart in huis als we een schilderij bij hen komen afleveren. Voor hen is het

een feestje. Het is bijzonder om te zien waar een schilderij terecht komt. Een mooi werk geeft je huiskamer een lift, geeft warmte aan je huis.”

Lachend voegt Anna Smit-Loor eraan toe: „En dan is de toon vaak gezet: dan willen mensen méér. We adviseren onze klanten ook regelmatig. Het komt wel eens voor dat wij vinden dat een werk niet in hun collectie of omgeving past, dan zeggen we dat eerlijk.”

Sinds 2007 is ook kunsthistorica Mariken Keunen werkzaam in de kunsthandel. „Het werken is een klein team is prettig, de lijnen zijn kort. Anna Smit-Loor: „En als je als echtpaar samenwerkt heb je aan één woord genoeg. Mark en ik voelen elkaar goed aan. Fijn aan dit werk is ook dat je altijd met iets positiefs bezig bent. Het is daarom in alle opzichten een verrijking. De Nederlandse kunstgeschiedenis is zo veelomvattend en de periode die wij verzamelen is zo interessant. Daardoor raak je nooit uitgeleerd.”

Anna Smit-Loor over *Après-ski, St. Moritz* van Willy Sluiter:

De mens in al zijn doen en laten

Sluiter had plezier in het observeren van mensen. Met een tekenblok in de hand keek hij liever toe dan dat hij opging in het feestgedruis. Hij tekende mensen op en om hun paard en ook de golfsport en tennis komen in zijn werken voor. Vanaf 1910 werd de wintersport een geliefd onderwerp. Daar zien we hier een voorbeeld van. Bivakkerend in de mondaine wintersportplaatsen van Davos en St. Moritz beeldde hij welgestelde toeristen af. Op een frivole en ongewone manier,

zonder banaal te worden. Terwijl zijn klasgenoten op de Academie van Rotterdam zich toelagden op klassieke en historische onderwerpen, koos Sluiter al snel voor de mens als onderwerp. Hij werd bekend als maker van politieke prenten en affiches vol humor en spot. Hij was lid van veel genootschappen, waaronder de Pulchri Studio en Arti et Amicitiae. Zijn werk is te vinden in musea door heel Nederland, o.a. in het Singer Museum in Laren. *Pastel, 77x74 cm.*

Mark Smit over *De thuiskomst van de vissersvloot* van Mesdag:

‘Je hoort de golven’

Een grote naam: Mesdag. Hij schilderde de zee in elk seizoen, op elk tijdstip van de dag en bij elk weertype. Dit schilderij is zo groot dat het voelt alsof je zelf op het strand bent. Zodra je ervoor staat waan je je in het leven van toen. Je hoort de golven en voelt bijna de wind door je haren wapperen. Zo ben je even weg uit de dagelijkse beslommingen. Mesdag heeft dit werk zo krachtig geschilderd; dat is wat op mij meteen indruk maakte. Deze boot wordt vanuit de branding op het strand getrokken; er was in die tijd nog geen haven in Scheveningen. Omdat Mesdag altijd met de beste materialen werkte, verkeert de grote mahoniehouten plank waarop hij schilderde nog in

perfectie conditie. Aanvankelijk werkte Hendrik Willem Mesdag op het bankierskantoor van zijn vader in Groningen. Onder leiding en invloed van onder andere Willem Roelofs ging hij rond 1866 schilderen. Hij werkte een paar jaar in Brussel en kwam vervolgens naar Den Haag. Daar maakte hij zijn beroemde zeegezichten en natuurlijk het Panorama van Scheveningen, beter bekend als Panorama Mesdag. Naast schilder en bankier was Mesdag ook voorzitter van de Haagse Pulchri Studio en kunstverzamelaar. In 1903 schonk hij zijn collectie aan de Staat die Museum Mesdag in Den Haag oprichtte. *Olie op paneel, 130x79.5 cm.*

Mark Smit: „In mijn hoofd zitten altijd schilderijen”

Kunsthandel mooiste vak

Het leven van Mark Smit draait om de liefde voor schilderkunst en zijn passie voor ondernemerschap. Het blijkt de ideale combinatie voor het uitoefenen van het mooiste vak dat hij zich kan bedenken. In 2002 opende hij zijn eigen kunsthandel in het voormalige gemeentehuis in Ommen. Hij was toen 28 jaar.

Negen jaar later is hij nog steeds een opvallend jonge directeur van een kunsthandel die zich specialiseert in de meesters van de 19de en 20ste eeuw. „Ons team is jong en enthousiast”, vertelt Mark Smit. „Die belevingsheid brengen wij over aan onze klanten.”

De interesse kreeg Smit mee van thuis: zijn ouders zijn verzamelaars. Tegen het einde van zijn studie Rechten in Groningen maakte hij zijn eerste stap richting de kunsthandel. Hij studeerde af op ‘aansprakelijkheid bij kunst aankopen’. Vervolgens liep hij stage bij

veilinghuis Christie's in Londen en eenmaal terug in Nederland werkte hij twee jaar bij een gerenommeerde kunsthandel. „Veel zien geeft je een geoefend oog”, weet hij. „Ik heb gemerkt dat mij vaak details opvallen die anderen over het hoofd zien. Dat geeft mij steeds de bevestiging dat ik dit vak goed versta.” Inmiddels is hij ook gecertificeerd register taxateur 19de-eeuwse kunst.

Grote namen

De collectie van Kunsthandel Mark Smit bevat vrijwel alle grote namen uit de Romantische School (o.a. Andreas Schelfhout, Cornelis Springer), de Haagse School (o.a. Mauve,

• Eigenaar Mark Smit

Mesdag), het Impressionisme (Breitner, Israëls) en de klassieke moderne periode (o.a. Sluijters, Gestel). Op de komende tentoonstelling *Oogappels* zal ook moderner werk te zien zijn. Smit: „Wij kopen en verkopen alleen schilderijen waar wij achter staan, wat we zelf goed en mooi vinden. Dat kunnen ook heel betaalbare werken van kleine meesters zijn. Onze smaak heeft zich in de loop der jaren verder ontwikkeld en dat zie je terug in ons aanbod. Zo verleggen we onze grenzen nu geleidelijk aan tot aan de tweede helft van de 20ste eeuw.”

Nieuwsgierigheid is wat Smit drijft: „In mijn hoofd zitten altijd schilderijen”, zegt hij. „Ik ben dag en nacht met kunst bezig. Als ik een werk niet helemaal begrijp doe ik net zo lang onderzoek totdat ik alles snap wat ik zie.” Deskundigheid is dan ook een belangrijke kracht van de kunsthandel. Smit: „Elk schilderij dat bij ons binnenkomt wordt onderzocht, zowel op conditie als op herkomst. Achter veel werken gaan interessante verhalen schuil: over de voorstelling, de maker, de lijst. Zelfs een kleine aantekening achterop het doek kan heel wat teweeg brengen. Hoe meer je te weten komt over een werk en de achtergrond ervan, hoe meer het gaat leven. Kennis geeft vertrouwen: onze klanten weten precies wat ze bij ons kopen. We worden

regelmatig gevraagd mee te denken over de opbouw van hun collectie en adviseren ook over inrichten. Een goede band opbouwen met onze relaties vind ik een belangrijk onderdeel van mijn werk.”

Ontdekkingen

Zijn neus voor kwaliteit en zijn door nieuwsgierigheid gedreven onderzoeksdrang heeft Smit al verschillende verrassende ontdekkingen opgeleverd. Zoals het bijzondere schoorsteenstuk met trosroosjes dat hij als een Akkeringa herkende en dat nu in de kunsthandel te zien is. (Lees het verhaal over deze 'ontdekking' op pag. 7)

Als een van de weinige kunsthandels werkt Smit uitsluitend vanuit eigen huis. „Dat is nogal uitzonderlijk”, geeft hij graag toe. „We staan niet op beurzen als Tefaf of Pan. Alles gebeurt hier in Ommen.” Naast drie grote verkooptentoonstellingen wordt de collectie het hele jaar door getoond. Onze klanten ontvangen we in de sfeervolle voormalige Burgemeesterskamer. Met fraai uitzicht op de Overijsselse Vecht. „Als het even kan gaat de open haard aan”, zegt Smit: „Wanneer er een nieuwe aanwinst binnenkomt, bijvoorbeeld. Dan zet ik het schilderij hier op een ezel om er rustig naar te kijken.”

• Delphin Enjolras, Caféterras, olie op paneel, 35x26 cm.

• Gerhart 'Morgensterne' Munthe, Vissersboot op het Katwijkse strand, aquarel en gouache 81x66 cm.

• Anna Smit-Loor

FOTO'S: TERTIUS XAVIER OOST-HUYZEN

Tweemaal Jan Sluijters: verre van traditioneel

Jan Sluijters (1881-1957) behoort samen met zijn kunstenaarsvrienden Piet Mondriaan en Leo Gestel tot de belangrijkste Nederlandse modernisten uit de twintigste eeuw. Hij experimenteerde met diverse internationale kunststijlen en werd beroemd met fel gekleurde landschappen, bloemstilleven, markante portretten en sensuele naakten. Toen hij in 1904 de academie verliet, maakte hij nog historiestukken in de negentiende-eeuwse salonstijl. Verre van traditioneel op *Duinlandschap* is de afwezigheid van perspectief. Al hebben de vormen van het pad en het duin nog iets realistisch. Maar de zon is knalgeel en het landschap wordt beheerst door de

kleuren rood en blauw, aangevuld met wat gele en groene accenten. Dat is niet wat je ziet als je in de duinen om je heen kijkt. Toch herkennen we een man die over een smal pad langs een helling loopt onder een stralende hemel met een volkenveld. Rond 1911 zag Sluijters op tentoonstellingen kubistische werken van Braque en Picasso. Zo begon hij te experimenteren met composities in lijnen en vlakken, zoals goed te zien is aan het *Kubistisch stilleven*. Voor Sluijters waren bloemen altijd aanleiding tot uitbundig kleurgebruik. *Links: Olie op doek op paneel, 41,5x47,5 cm. Rechts: Olie op doek, 40,5x50,5 cm.*

Strandvertier

Een van zijn hoogtepunten, deze *Dame op het strand van Viareggio* van Isaac Israels (1865-1934). Een verleidelijke jonge vrouw komt op ons afgelopen. Zelfbewust en gekleed naar de laatste badmode: een kort badpak zonder pijpen en mouwen. Anders dan zijn vader Jozef, die volkse strandscènes met Scheveningse vissersvrouwen en -kinderen schilderde, voelde Isaac zich meer aangetrokken tot het 'moderne strandvertier'. Hij legde niet elk detail vast, maar verbeeldde zijn spontane observaties met een 'losse schildertoets'. Met een goed gevoel voor heldere kleuren weet hij het licht en de sfeer van een zomerse dag zichtbaar te maken. *Olie op doek, 59x79 cm.*

MARK SMIT
KUNSTHANDEL
schilderijen 19e en 20e eeuw

OOGAPPELS: Hoogtepunten uit de collectie

EN OPEENS STA je oog in oog met een schilderij waar je naar móet blijven kijken. Omdat het zo goed geschilderd is, omdat de voorstelling zo aantrekkelijk is, of omdat de kleuren aanspreken. Of zomaar, zonder duidelijke reden. Omdat het goed voelt. Mark Smit reist de hele wereld over op zoek naar de mooiste schilderijen van hoge kwaliteit van grote en kleine meesters. Het zijn stuk voor stuk werken die met liefde en passie zijn gemaakt. In de smaakvol ingerichte tentoonstelling *Oogappels* hangen de werken die hij heeft uitgezocht bij elkaar. Wie

weet komt u oog in oog te staan met uw eigen oogappel, waar u nog lang van zou willen ge-

nieten. Hier alvast een voorproefje van enkele hoogtepunten uit de tentoonstelling.

Dieptewerking

Dat Andreas 'Andries' Schelfhout (1787-1870) de grote 17e eeuwse meesters bewonderde, zien we terug in zijn ijs-, zee- en strandgezichten. Zonder zijn strandtaferelen van Scheveningen zouden de strandimpressies van de latere schilders van de Haagse School waarschijnlijk nooit zijn ontstaan. *Flaneren op het strand* is een mooi voorbeeld van wat hij vanaf 1824 regelmatig schilderde. Hij had een sterk gevoel voor detail. Het is een lichtbewolkte dag. Drie bomschuiten worden op het strand getrokken. Dieptewerking ontstaat door het op de voorgrond plaatsen van een jong echtpaar met kind rechts en enkele garnalenvissers links, met daarachter de gestrande schuiten en de vissersboten op zee. *Olie op paneel, 12x14,3 cm.*

Typisch Hollands

Bocht in een rivier met populieren, boer en schapen is een typisch Hollands rivierlandschap op een halfbewolkte zomerdag. Op de voorgrond loopt een boer met een paar schapen. Een boot vaart langzaam op het kalme water. De brede horizon verdeelt het schilderij in twee delen. De naar links afbuigende rij populieren doorbreekt het horizontale karakter van het doek. De breed geschilderde lucht, opgebouwd uit tinten van grijs, blauw en groen, wordt prachtig weerspiegeld in het water. Dirk Smorenberg (1883-1960) verbeeldt dit landschap op bijna architectonische wijze. In de stileren van de voorstelling herkennen we iets van Mondriaan. *Olie op doek, 75,5x121 cm.*

Benner geeft landschap vorm met rijk palet

De Friese schilder Gerrit Benner (1897-1981) besloot pas op middelbare leeftijd om kunstschilder te worden. Hij had er niet voor gestudeerd, maar stak veel op van Hendrik Werkman en het expressionisme van de Groninger Ploeg. Bewondering had hij voor hun kleurgebruik. Het moedigde hem aan om een echte 'colorist' te worden, die kleurexperimenten niet uit de weg ging. Verder had Benner een fascinatie voor de natuur. In zijn vroege werken zien we bloemen, vogels en paarden. Hij gaf ze op een mystieke manier weer. *Bomenlaan met koets*, uit ca. 1946, is daar een mooi voorbeeld van. *Gouache, 31,5x50 cm.*

Best betaalde schilder

Cornelis Springer (1817-1891) was een van de best betaalde Nederlandse schilders van zijn tijd. Hij was een meester in het schilderen van stadsgezichten, een genre dat in de zeventiende eeuw in ons land werd uitgevonden. In zijn steden schijnt vaak de zon; dit deed hij om met het contrast tussen licht en schaduw te kunnen spelen. *Op Bedrijvigheid in de Nieuwe Raamstraat te Haarlem met op de achtergrond de toren van de Nieuwe Kerk* zien we de Vijfhoek, een buurt in Haarlem waar de textielnijverheid bloeide. De toren bestaat nog wel, maar de buurt niet. *Olie op paneel, 50 x 40 cm.*

Verstild landschap

Als vrije kunstenaar in Amsterdam schilderde Jan Voerman (1857-1941) vooral Jordaanse typen, huiselijke Joodse taferelen en soms een stadsgezicht. In 1889 verhuisde hij naar Hattem, bij Zwolle, waar het IJssel-landschap zijn belangrijkste onderwerp werd. De sfeer op dit schilderij *Paarden in een weiland met Hattem op de achtergrond* is verstild. De harmonie doet denken aan die van een Japanse prent. Om de paarden van het groene vlak te scheiden, bracht Voerman een dunne contourlijn aan. De kleuren zijn

diep en warm, de vormen vereenvoudigd, de hemel is blauw en grijs. Op de achtergrond zien we zijn geliefde dorp Hattem.

Gem. tech. 36 x 53 cm.
Tip: Bezoek het Voerman Museum in Hattem. www.voermanmuseumhattem.nl

Herkenning uit de werkelijkheid

Door de plaats van het monogram weten we wat de onderkant van dit schilderij is. Het geheel is zorgvuldig en evenwichtig gecomponeerd. De dunne donkere lijnen geven niet meer dan een hint van perspectief en zijn een vage herinnering aan dingen uit de werkelijkheid: een raam, een deur, een kamer, een atelier misschien. Nadat hij vanaf zijn twaalfde in een restauratie- en decoratie-atelier had gewerkt, vertrok Geer van Velde (1898-1977) in 1925 naar Parijs. Daar maakte hij kennis met het fauvisme en kubisme. Rond 1940 ging hij wonen en werken in Zuid-Frankrijk, waar hij tot zijn dood zou blijven. Hier ontwikkelde hij zijn eigen stijl. *Compositie* is een prachtig voorbeeld van zijn steeds abstracter geworden kunst. *Olie op doek 107x104 cm.*

• Willem Doijewaard, Ballerina's, olie op doek, 54x64 cm.

• Jan Sluijters, Landweg, aquarel en gouache, 18.8x27.8 cm.

• Joop Smits, Gepofte appels eten, olie op doek, 40.5x50.5 cm.

• Johan Theodorus Bernds, Borreltijd, aquarel en gouache, 52x42.5 cm.

'OP MALLORCA IS HET GOED TOEVEN'

Leo Gestel (1881-1941) schilderde, aquarelleerde en tekende voornamelijk landschappen, figuren, stillevens en bloemen. Samen met Jan Sluijters wordt hij gezien als een van de belangrijkste Nederlandse moderneren.

Hij werkte graag buiten en verruilde 's zomers zijn Amsterdamse atelier voor een

ruimte in Bergen. Maar wat te doen in de winter?

Zijn goede vriend en schilder Jan Toorop adviseerde Gestel naar het Spaanse eiland Mallorca te gaan. Hij had gehoord dat het daar goed toeven was. Gestel betrok een huis op de helling boven de baai van Palma, bij El Terreno.

Hier maakte hij zijn vergezichten. Op *Haven van Mallorca* ontleedde hij het landschap

tot geometrische vormen. De indruk van diepte bereikte hij door kleurnuances. De kubistische vormen versterken de dieptewerking. Zo wisselde Gestel figuratie en abstractie af. Hij speelde ook met ruimte en fantasie op de manier waarop hij bijvoorbeeld huizen, schepen en bomen verbeeldde.

Houtskool op papier, 113x93 cm.

Verwennerij in hotel De Zon

• Hotel-restaurant De Zon ligt idyllisch aan de oever van de Overijsselse Vecht. FOTO: TJEERD MOOL-HUIJSEN

Kunsthandel Mark Smit ziet zijn gevel weerspiegeld in de Vecht, vanouds een levensader van Ommen. Aan de andere kant van het water heeft hotel-restaurant De Zon zich sinds jaar en dag op de Vechtsoever genesteld. En nabuurschap telt in het Overijsselse, dus zijn de banden tussen Mark Smit en De Zon warm. Er zijn zelfs speciale arrangementen in het leven geroepen (zie kader).

Nu was De Zon altijd al een bijzondere gelegenheid: in 2009 werd ze nog onderscheiden met de Dutch Hotel Award. Afgelopen zomer haalde De Zon nog een prijs binnen: Arjan Bisschop kwam de keuken bestieren.

Zestien jaar tevoren was hij leerling-kok geweest in De Zon, en aan zijn jaar in Ommen hield hij een warme herinnering over, vertelt hij. Zijn carrière ging door, „ik heb in De Bokkeprui in Hardenberg, De Bokkedoorns in Overveen en in De Librije in Zwolle gewerkt. Bij deze laatste al met al negen jaar!“ Maar de oude liefde speelde op. „De Zon zocht een chef, en ik heb gereageerd. Tijdens het sollicitatiesprek met patron Ron Nijhof waren we er vervolgens heel snel uit.“

Bisschop is vol lof over de plaats waar hij nu werkt. „Ommen is een heel leuke plaats, lekker levendig. Reden natuurlijk waarom het elk jaar zoveel toeristen trekt.

En De Zon past daar prachtig in, een zaak zonder kouwe drukte, waar het nog gaat zoals het hoort. Een glaasje water naast de koffie, dat soort dingen.“

Dat is ook te zien aan de inrichting. Bisschop is duidelijk onder de indruk van de stillevens van Henk Helmantel aan de muren van De Zon. Past goed in de vrij strakke designvoering. Verder is er ook werk van bijvoorbeeld Astrid Engel, Jan Tewerik te zien.

Streekproducten

In de keuken, vertelt Bisschop, „kan ik mijn ei goed kwijt. Een etiket plakken doe ik niet graag, iedereen gebruikt wel eens ingrediënten uit allerlei streken. Maar het eerste dat ik terughaalde op het lunchmenu, waren de huisgemaakte kroketten. Die heb ik hier zelf nog leren maken destijds.“ De prachtig gepresenteerde menukaart heeft een redelijk klassieke basis met veel streekproducten. Vlees uit de buurt, wild uit de aanpalende bossen, lokaal bier, wijn van de Reestlandhoeve in Balkbrug. „En daar bovenop werken we nog eens veel met seizoensproducten, vier keer per jaar verandert de kaart sowieso.“

• Ralph Keuning met zijn oogappel uit de collectie van Mark Smit: Koffiekraam van Herman Berserik, tempera op schildersboard, 72.5x101 cm.

Stoer en tegendraads

Ralph Keuning kiest voor Herman Berserik

Ralph Keuning, directeur van het Zwolse museum De Fundatie, hoefde niet heel lang na te denken bij de vraag welk schilderij in de collectie van Mark Smit hij bijzonder de moeite waard vindt. Het wordt 'Koffiekraam', een schilderij uit 1958 van Herman Berserik. Met name de verwantschap met Paul Citroen spreekt Keuning aan, een schilder wiens werk prominent aanwezig is in de collecties van De Fundatie.

Sterker nog, op een groepsportret van de hand van Citroen figureert Berserik ook, als tweede van rechts.

Het is te zien in Het Nijenhuis in Heino, de prachtige landelijke dependance van De Fundatie. Lachend vertelt Keuning: „We zochten een goede plek om het op te hangen, niet zo makkelijk want het is nogal afwijkend van formaat. Totdat bleek dat het boven een dressoir uit de collectie van Hannema paste. Tot op de centimeter precies!“

Soortgelijk

De connectie tussen Berserik en Citroen mag als voorbeeld dienen voor de overeenkomsten tussen de collecties van Mark Smit en De Fundatie. Cobra, de Groninger Ploeg, Voerman, Sluijters: het zijn stromingen en namen die zowel in Zwolle als in Ommen vertegenwoordigd zijn. Wat Keuning in Zwolle aanspreekt is dat hij deel uitmaakte

van een groep schilders die na de oorlog eigenwijs tegen de stroom in zwom. „Een tegendraadse club met mensen als Henk Meijer en Paul Citroen onder meer. Geheel tegen de trend in bleven ze figuratief schilderen.“

Een groep die zo langzaam maar wel aan een herwaardering toe is, is de mening van Keuning. Dat geldt dus ook voor Berserik, merkt Keuning op. „Er zwerft nog veel van zijn werk rond, stoere schilderkunst, het zou geweldig zijn om eens een overzichtstentoonstelling van hem te maken. Hij werkte vanuit de nieuwe zakelijkheid de oorlog door, en zette dat na de oorlog in vrijere zin voort. Nu ik er zo over praat, zie ik het gewoon voor me. Sterker nog, het zou mooi zijn internationale verwantschap te laten zien. Iemand als Lucian Freud, enorm bewierookt, naast Berserik en Citroen te hangen.“

Zo'n notie is er nog niet, weet Keuning, „dat kan onze missie worden.“ En met een brede grijns: „met het Haags Gemeentemuseum vechten om de nalatenschap van Berserik. En dan mogen zij nog winnen ook...“

De trosroosjes van Akkeringa

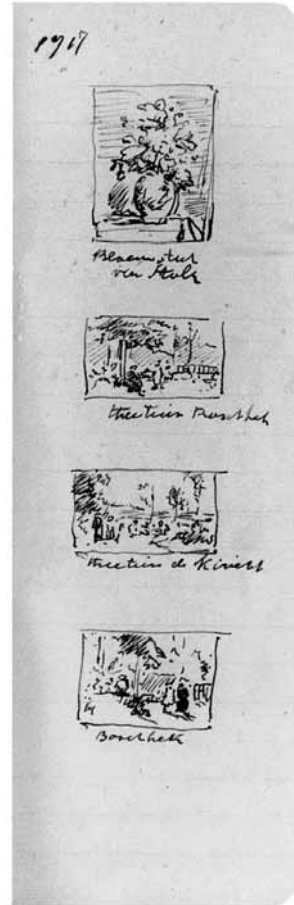
Een ontdekking

Een kunsthandelaar is altijd op zoek naar iets bijzonders. Maar de juweeltjes liggen niet voor het oprapen. Een onbekend schilderij, ongesigneerd en onder het stof straalt meestal niet meteen de kwaliteit uit die het heeft. Vorig jaar trok tijdens een bezoek aan een inboedelvering een anoniem bloemstillevens de aandacht van Mark Smit en zijn adviseur Arie Bakker: „De compositie en de verfstreken deden ons denken aan de stijl van Johannes Evert Hendrik Akkeringa. Er waren op dat moment geen gegevens beschikbaar over het werk of de maker. Toch besloot ik het te kopen.“

Eenmaal thuis probeerde Smit het werk te plaatsen in het oeuvre van Akkeringa. „De meeste mensen kennen hem misschien van zijn strandgezichten, maar hij schilderde ook portretten, tuinen vol bloemen en weelderige bloemstillevens.“

Smit nam contact op met de schrijver van het boek over Akkeringa, dat juist in de maak was. De bevestiging dat hij op het goede spoor zat kon al gauw gegeven worden. Er bleek een schets van Akkeringa te bestaan van dit schoorsteenstuk en er was ook een brief waarin de schilder over de totstandkoming van dit werk schrijft. Smit: „Zo kwam ik zelfs te weten wie de opdrachtgevers waren geweest.“

Hoewel Akkeringa weinig in opdracht voor particulieren

werkte, kreeg hij een van zijn grootste opdrachten in 1917 van de Rotterdamse hout- en graanhandelaar en voorzitter van de Rotterdamsche Kunstkring Van Stolk en zijn vrouw. Hun wens:

• Deze voorstudies bevestigden het vermoeden van Smit: het hardstuk was inderdaad van Akkeringa.

een hardstuk voor hun huis in Rotterdam.

„Dat werd dus dit schoorsteenstuk met trosroosjes, geschilderd in de licht impressionistische stijl. Akkeringa blonk uit met zijn sfeervolle en intieme voorstellingen. Zijn onderwerpen gingen vooral over de onbezorgde kant van het bestaan. Daar is dit een mooi voorbeeld van. Dat we zoveel te weten zijn gekomen over het werk is natuurlijk heel bijzonder. Ik durf alleen niet met zekerheid te zeggen of de bloementak naast het boekje voor hem een symbolische betekenis had. Het kan zijn dat hij daarmee wilde refereren aan de 17e-eeuwse Hollandse meesters, waarvoor bloemen naast de vaas een teken was van vergankelijkheid.“

Koninklijke schilderijen

Jan Hoynck van Papendrecht had goede banden met het koningshuis en schilderde vaak officiële gelegenheden. De show die hier wordt afgebeeld vond plaats ter gelegenheid van het 25-jarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina. De feestelijkheden duurden een week, van haar verjaardag op 31 augustus tot 6 september, de dag van haar inhuldiging in 1898. Het schilderij valt zodoende te dateren in 1923 of even daarna. We zien hoe het eraan toegaat achter de schermen van de Nationale Runder- en trekpaardententoonstelling van dinsdag 4 september 1923: trekpaarden in de wacht, met links een paard dat onder begeleiding van een 'witte' paardenknecht uitdraaft.

• Louis Apol, Winterlandschap met op de achtergrond Paleis Huis ten Bosch, Den Haag, olie op doek, 60x80 cm.

Winter

Het bosgezicht is geschilderd bij Paleis Huis ten Bosch. Het heeft gesneeuwd. De enige activiteit is een kar die getrokken wordt door twee paarden, een voerman laadt takken op de kar. Op de achtergrond is het Paleis te zien. Louis Apol woonde en werkte in Den Haag en hij schilderde vaak rondom de hofstad. Van de landschapsschilders van de Haagse School was hij dé specialist in sneeuwlandschappen. Er waren tijdgenoten die ook sneeuwscenen schilderden zoals Mauve (besneeuwde heides), Mesdag (besneeuwde stranden) en Isaac Israëls en Breitner (besneeuwde stadsgesichten), maar zij waren niet zo gefascineerd door wintertafelen als Apol: die voer op zijn dertigste zelfs mee met de poolschoener Willem Barentsz op een expeditie naar de Noordelijke IJszee, naar o.a. Spitsbergen en Nova Zembla.

• Johannes Evert Akkeringa, Schoorsteenstuk met trosroosjes, olie op paneel, 200x125 cm (afmeting incl. spiegel).

Johannes Evert Hendrik Akkeringa

Johannes Evert Hendrik Akkeringa (1861-1942) werd in Nederlands-Indië geboren en vanaf zijn vijfde door zijn grootvader in Den Haag opgevoed. Hij studeerde aan de Academie van Beeldende Kunst in Rotterdam en Den Haag en behoorde met als Isaac Israëls en Floris Arntzenius tot de tweede generatie van de Haagse School. Hij was een uitstekend schilder van stillevens met bloemen, maakte portretten van familie en vrienden maar werd vooral bekend met zijn strandgezichten. Ook in het buitenland had hij succes, waaronder Amerika. Werk van zijn hand is onder meer in bezit van Museum Boijmans van Beuningen te Rotterdam, Rijksmuseum Kröller Müller en het Frans Halsmuseum te Haarlem.

• Arjan Bisschop was ooit leerling-kok in De Zon. Hij hield een zwak voor het hotel-restaurant en keerde terug.

Mark Smit Kunsthandel Arrangement:

Een overnachting in één van de Designkamers inclusief uitgebreid ontbijtbuffet en een 3-gangen diner in het restaurant. Exclusieve aanbieding voor bezoekers van Mark Smit Kunsthandel € 85 pp. Toeslag éénpersoonskamer of suites op aanvraag. Lunch arrangement: Alle dagen van 12.00 uur tot 17.00 uur in combinatie met bezoek aan Mark Smit Kunsthandel. 2-gangen lunch inclusief 2 glazen wijn en koffie na met

huisgemaakte friandises € 35 pp. Diner arrangement: In combinatie met bezoek aan Mark Smit Kunsthandel 3-gangen diner met passend wijnarrangement, koffie na met huisgemaakte friandises € 52,50pp. Informatie en reserveringen: De Zon Hotel&Restaurant (tel. 0529-455550) Voorbrug 1 Ommen info@hoteldezoon.nl www.kunsthhotel.nl

• Jan Rijlaarsdam, Boekenmarkt langs de Seine, olie op doek, 40x49.5cm.

• Jan Zoetelief Tromp, Konijntjes voeren, aquarel, 35x44.3cm.

• Jaap Nanninga, Compositie, gouache, 29x35 cm.

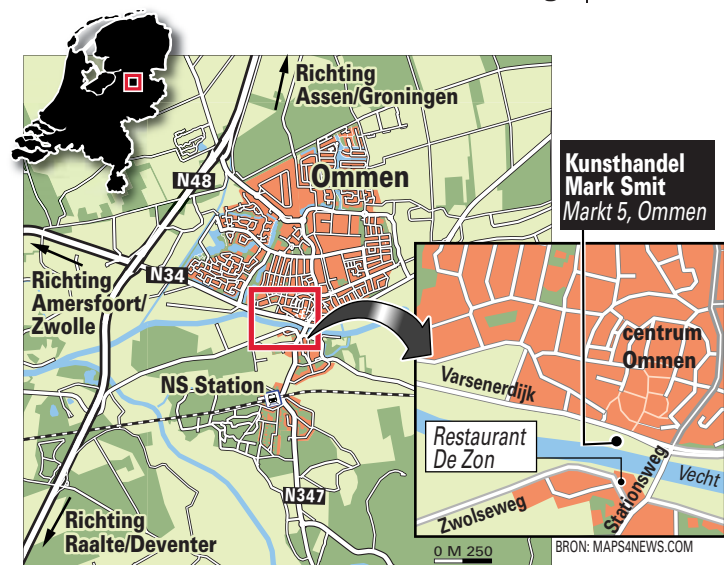
Kunst aan de Vechtoever

Mark Smit Kunsthandel is gevestigd in het voormalige stadhuis van Ommen. Het historische pand uit 1828 is fraai gelegen aan de Overijsselse Vecht. De collectie wordt ge-

presenteerd in de oude burgemeesterskamer, trouwzaal en raadzaal. De zaal voor moderne kunst is ingericht met designmeubelen. In een persoonlijke en onge-

dwongen sfeer kunt u meer dan 150 schilderijen bewonderen. Er is ruime parkeergelegenheid op eigen terrein en in de nabijheid (kostenloos) van de kunsthandel.

Zomerse blik op Groninger landschap

Johan Dijkstra (1896-1978) schilderde, aquarelleerde en tekende naast portretten vooral het Groninger landschap. Hier zien we zijn *Zomers gezicht op Wierumerschouw*. Dijkstra maakte deel uit van de Groninger kunstkring De Ploeg en wordt gezien als een van de belangrijkste Groninger kunst-

naars van de 20e eeuw. Na zijn kennismaking met het werk van Kirchner in 1925 werd zijn werk feller van kleur en vrijer van vorm. Ook het Groninger Museum en het Haagse Gemeentemuseum hebben werk van zijn hand in hun collectie. *Olie op doek, 65.3x94.7 cm.*

Stilleven van Arntzenius

Floris Arntzenius (1864-1925) kon in zijn schilderijen met subtiele tinten een bepaalde sfeer oproepen. Hij staat bekend als de grote meester van het Haagse stadsgezicht maar schilderde ook prachtige stilleven van bloemen. Daar is deze *Oost-Indische kers in een gemberpot* een mooi voorbeeld van. Na zijn opleiding tot kunstschilder aan de Rijksakademie in Amsterdam, waar hij les kreeg van o.a. schilder August Allebé, vestigde hij zich in 1892 in Den Haag. Daar behoorde hij tot de tweede generatie van de Haagse School. *Aquarel, 22x24 cm.*

Verkooptentoonstelling 2011: 'Oogappels'
Zaterdag 19 februari t/m zondag 13 maart
Openingstijden: dinsdag t/m zondag 11.00 – 17.00 uur.

Mark Smit Kunsthandel BV
Mr. Mark Smit en Anna Smit-Loor
Markt 5
7731 DB Ommen
T 0529 - 469 280
F 0529 - 469 282

info@marksmnit.nl, www.marksmnit.nl